

Н. І. ГОРНОСТАЙ, С. Н. С.

О. Є. МИХАЛЬЧЕНКОВА, С. Н. С.

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ТА ЇХНІ ПЕРЕВАГИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Резюме. Стаття присвячена актуальній нині проблемі створення та розвитку індустріальних парків в Україні. Зараз для розвитку економіки цей напрям вважається перспективним. З огляду на це, автори розглядають актуальний портрет індустріального парку за ключовими характеристиками: форма власності індустріального парку, тип проекту, що розробляється, локальне розташування парку і загальний розмір території парку. Також у статті особливу увагу приділено історії, розвитку, функціонуванню індустріальних парків Китаю. Індустріальні парки дедалі більше розвивають промисловий потенціал конкретної території, сприяють створенню нових робочих місць і комфортного ділового середовища, а також збільшенню податкових надходжень до бюджету. Залучаючи як резидентів високотехнологічного виробництва, індустріальні парки є одним із елементів інноваційної інфраструктури. Індустріальні парки – це світовий тренд розвитку економіки. Наприклад, Угорщина – виробляє там третину свого ВВП, Туреччина – насичує ними пріоритетні регіони, Польща – відновлює депресивні громади. Серед переваг для учасників парку – звільнення від сплати ПДВ імпорту нового обладнання для власного використання, звільнення від податку на прибуток протягом десяти років, органи місцевого самоврядування зможуть встановлювати пільгові ставки податку на нерухомість і плати за землю. Головними цілями створення індустріального парку є соціально-економічний розвиток закритого міста, підвищення якості життя населення шляхом створення нових високотехнологічних виробництв, основними працівниками на яких стануть висококваліфіковані кадри. Індустріальні парки – реальна допомога економіці в умовах війни і після її завершення.

Ключові слова: індустріальний парк, технопарки, тенденції розвитку індустріальних парків, вільні економічні зони, інвестиції, спеціальні інвестиційні зони.

ВСТУП

З огляду на сучасний стан розвитку національної економіки, питання, що пов'язані зі створенням індустріальних парків, дуже важливі, оскільки будівництво промислових парків є одним з інструментів залучення додаткових іноземних інвестицій.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Для інноваційного розвитку економіки України необхідним є: створення конкурентоздатної, стійкої, структурно збалансованої промисловості, яка буде спроможна до ефективного саморозвитку з урахуванням інтеграції у світове технологічне середовище; запровадження інноваційних та енергозберігаючих технологій; розроблення провідних промислових технологій, зорієнтованих на формування нових технологічних ринків збуту; залучення інвестицій у розвиток економіки України [1]; вирівнювання економічного розвитку регіонів, що постраждали внаслідок агресії росії та підвищення якості життя населення України і є першочерговим завданням індустріальних (промислових) парків.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАНИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням доцільності запровадження індустріальних парків в Україні, інструментам їх державної підтримки присвячені праці О. О. Молдаван [2]; проблемам створення та функціонування індустріальних парків присвячені роботи Ю. В. Чириченко [3]; теоретичні аспекти індустріального парку як інструменту розвитку регіональної економіки висвітлено в доробку Л. Я. Бенювської [4]; проблеми правового забезпечення їх функціонування знайшли відображення у працях В. В. Поєдинка [5]. Однак ця тема мало вивчена і потребує подальших досліджень.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

З часів промислової революції пошук ефективної та сталої моделі розвитку завжди був однією з тем промислового розвитку. У середині XIX ст. промислова діяльність поступово концентрувалася в окремих районах, відокремлених від житлових і сільськогосподарських районів. Території зосередження промислової діяльності поступово почали називати промисловими зонами, індустріальними парками тощо.

Наприкінці XIX ст. британський економіст А. Маршалл запропонував концепцію “промислової агломерації”, а М. Е. Портер запропонував теорію “ромбовидної моделі” промислової агломерації та детально описав її роль у підвищенні конкурентоздатності. Промислова агломерація є однією з важливих теоретичних основ сприяння розвитку індустріальних парків, а вони забезпечують сприятливий простір для промислової агломерації.

У розвинених країнах у процесі розвитку було створено чимало відомих індустріальних парків, з-поміж яких Рурська промислова зона в Німеччині, Роттердамська промислова зона в Нідерландах і Антверпенська хімічна зона в Бельгії.

Історія промислового розвитку розвинених країн показує, що індустріальні парки є важливим носієм промислового та регіонального економічного розвитку. Також індустріальні парки збільшують свої конкурентні переваги за рахунок промислової агломерації, сприяють агломерації факторів виробництва та модернізації промисловості, забезпечують економію на масштабі та зменшують витрати на управління; у порівнянні з іншими регіонами, інвестиції на одиницю площі в індустріальних парках зазвичай вищі, а інтенсивне використання землі може максимізувати вигоду від розвитку, що водночас надає можливість створити синергію захисту навколишнього середовища, яка відіграє важливу роль у сприянні місцевому економічному, соціальному та екологічному розвитку.

Попри понад сторічну історію індустріальні парки як інструмент економічного розвитку корисні сьогодні і будуть корисними в майбутньому. Вони стали фактором прискореного економічного розвитку Західної Європи та США 50–100 років тому, країн Азії 30–50 років тому, країн Східної Європи та інших успішних сусідів (таких, як Туреччина), 10–20 років тому.

Критики закидають, що промисловість, як і індустріальні парки — минуле сторіччя, адже, мовляв, ми вже входимо в постіндустріальну еру. Але без власного виробництва жодна країна не матиме гідного майбутнього. Мабуть, тому сьогодні в США в штаті Невада створюється найбільший у світі індустріальний парк Tahoe Reno Industrial Center площею 43 000 га. У ньому розміститься найбільший у світі завод з виробництва літій-іонних акумуляторів Tesla Motors — Gigafactory 1, у який буде інвестовано до 5 млрд дол. США, датацентр SuperNAP Tahoe Reno з інвестиціями 3 млрд дол. США, завод японського виробника Panasonic з інвестиціями 2 млрд дол. США та сотні інших сучасних виробництв.

Суть індустріального (промислового) парку характеризується такими положеннями:

- земельні ділянки в рамках промислового парку, разом з інженерними мережами, пропонуються для купівлі, лізингу, оренди з метою організації виробничого процесу та ведення підприємницької діяльності;
- у межах території індустріального парку розташовані виробничі, складські та офісні приміщення;
- професійна та ефективно організована система під'їзних шляхів, місць стоянки вантажного та легкового автотранспорту, зон навантаження-вивантаження, контрольно-пропускних зон тощо;
- на території промислового парку підтримуються інновації та розвиток науково-технічної діяльності, її використання у виробництві;
- промислові парки зорієнтовані на якісну виробничу діяльність зі знизеними накладними витратами.

В Україні розвиток індустріальних парків розпочався лише у 2012 році. Старт дав законопроект “Про індустріальні парки” [1], у якому вказано, що це — облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої її учасники можуть здійснювати господарську діяльність у сфері промислового виробництва, а також науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації і телекомунікацій [6].

Порядок створення, діяльності індустріальних парків на території України регламентується Законом України “Про індустріальні парки” від 21 червня 2012 р. № 5018-VI [1]. У цьому документі індустріальний (промисловий) парк (далі — індустріальний парк) окреслено як визначену ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територію, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, переробки промислових та/або побутових відходів (крім захоронення відходів), а також науково-технічну діяльність, діяльність у сфері інформації і електронних комунікацій на умовах, визначених цим Законом та договором про здійснення господарської діяльності в межах індустріального парку.

На території індустріальних парків не може здійснюватися діяльність з виробництва під'акцизних товарів (окрім виробництва автомобілів легкових, кузовів до них, причепів і напівпричепів, мотоциклів, транспортних засобів, призначених для перевезення 10 осіб і більше, транспортних засобів для перевезення вантажів) і господарська діяльність, що підпадає під

ліцензування згідно з п. 18, 20–22, 32 частини першої ст. 7 Закону України “Про ліцензування видів господарської діяльності” від 02 березня 2015 р. № 222-VIII [7].

Ініціаторами створення індустріальних парків (п. 4 частини першої ст. 1, ст. 13 Закону) можуть бути:

- орган державної влади (на земельних ділянках державної власності);
- орган місцевого самоврядування (на земельних ділянках комунальної власності);
- юридичні та фізичні особи — орендарі земельних ділянок державної, комунальної та приватної власності;
- юридичні та фізичні особи — власники земельних ділянок приватної власності.

Важливо зауважити, що Законом передбачено, що:

- ініціатор створення не може бути учасником індустріального парку;
- керівна компанія не може провадити господарську діяльність.

З боку держави індустріальними парками опікується Міністерство економіки.

На сьогоднішній день до Реєстру індустріальних (промислових) парків України вже включено 57 індустріальних парків. Також в Україні функціонують чотири індустріальні парки, які були утворені до прийняття Закону України “Про індустріальні парки”, і які не включені до вказаного реєстру [8].

За словами експертів (народного депутата, голови підкомітету з питань рентних платежів, екологічного податку та оподаткування АПК Комітету ВР з питань фінансів, податкової та митної політики Олексія Устенко) з внесених до реєстру індустріальних парків повноцінно функціонують (вже мають резидентів з реально працюючими заводами) лише чотири якісні інфраструктурні об’єкти. А саме:

- Індустріальний парк “Біла Церква” (Київська область);
- Вінницький індустріальний парк;
- Індустріальний парк “Соломоново” (Закарпатська область);
- Індустріальний парк “Коростень” (Житомирська область) [9].

Варто зауважити, що Організація Об’єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) визначає індустріальний парк як розроблену земельну ділянку, підрозділену на наділи відповідно до комплексного плану та забезпечену дорогами, транспортними розв’язками, комунальною інфраструктурою для використання групою виробничих підприємств [10].

Функціонування індустріальних парків має певні цілі, залежно від технологічної основи та

галузі, у якій знаходиться об’єкт. Індустріальний парк зазвичай створюють для досягнення таких цілей:

- створення умов для динамічного розвитку виробництва шляхом ефективного та синергічного використання технічних і технологічних можливостей компаній, що входять в індустріальний парк;
- інтегрування розрізаних компаній для вирішення конкретних завдань у галузі виробництва та переробної промисловості;
- маркетинг ідей, розробок, винаходів і корисних моделей, технологій, а також розвиток перспективних напрямів досліджень та розробок;
- розвиток інформаційної інфраструктури регіону;
- організація юридично суворої діяльності підприємств, які входять у промисловий парк;
- охорона інтелектуальної власності.

Як і будь-який спеціалізований об’єкт, індустріальний парк має певні функції. Ключовими його функціями є: створення умов ефективного розміщення виробництв, зниження термінів і витрат за реалізацію інвестиційних проектів.

Таким чином, наведені різні поняття індустріального парку є початковим етапом для визначення та виявлення сутності подальшого розвитку виробничої діяльності. Правильне та чітке розуміння поняття слугує основою формування та побудови методики функціонування парку, а також є запорукою для грамотної побудови бізнес-моделі інвестиційного майданчика. Окрім того, розробка наукових та практичних рекомендацій у цій сфері має важливе значення як для економіки регіону, у якому розташований індустріальний парк, так і для національної економіки загалом.

Промислові парки зазвичай розташовуються на околицях міст або поза основними житловими районами міста, забезпечуються гарною транспортною доступністю, зокрема автомобільним і залізничним транспортом. Розміщення індустріальних парків навколо портів, аеропортів, залізниць та інших транспортних вузлів дозволяє зменшити транспортні витрати та більш ефективно їх функціонування.

Індустріальні парки створюють базу для сталого довгострокового розвитку промислового потенціалу конкретного регіону, сприяють створенню нових робочих місць, зниженню імпортозалежності, створенню комфортного ділового середовища, підвищенню інтелектуального потенціалу, а також збільшенню податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів. Завдяки залученню високотехнологічного виробництва як резидентів індустріальні парки постають одним

з елементів інвестиційної інфраструктури, що може сприяти забезпеченню соціально-економічного розвитку країни.

Індустріальний парк є особливим типом нерухомості та територій, призначених для зонованого розміщення промислових підприємств, які отримують доступ до землі, приміщень, інженерної та транспортної інфраструктури, базових послуг і працюють під управлінням компанії, що відповідає за підтримку функціонування об'єкта та надання послуг із залучення резидентів-орендарів.

Для створення сприятливих умов розвитку промисловості регіону індустріальний парк повинен мати низку ознак:

- земля належить керівній компанії або орендується нею, існує план розвитку території;
- є якісна інженерна інфраструктура, керівна компанія допомагає резидентам підключитися до комунікацій, забезпечує охорону території, пожежну безпеку тощо;
- керівна компанія допомагає резидентам організувати бізнес, володіючи певними повноваженнями щодо розміщення об'єктів у межах індустріального парку та виступаючи посередником між інвестором та регіональною адміністрацією;
- керівна компанія надає інвесторам набір ділових послуг (секретарські, кур'єрські, логістичні, бухгалтерські, пошук персоналу тощо);
- керівна компанія узгоджує проекти будівель, управляє будівельними проектами, пропонує в оренду власні будівлі біля парку.

Перші індустріальні парки були створені у Західній Європі та США ще наприкінці XIX — початку XX сторіччя. У 1896 р. біля Манчестера було створено перший у світі індустріальний парк — Траффордський. У США перший індустріальний парк з'явився біля Чикаго у 1907 р., а в Азії перший індустріальний парк було створено в Сінгапурі у 1951 році.

Діяльність індустріальних парків поширена як у країнах з розвинутою ринковою економікою (США, країни Західної, Центральної та Східної Європи тощо), так і в тих, що знаходяться на різних етапах становлення ринкових відносин (країни Азії, колишнього Радянського Союзу та ін.).

У Туреччині за останні 30 років було створено 346 індустріальних парків, понад 80 % прямих іноземних інвестицій зосереджені саме в них. В індустріальних парках Туреччини діють понад 50 тис. підприємств-резидентів. Вони створили більше 1 млн робочих місць і, за експертними оцінками, забезпечили зростання ВВП та експорту країни більше ніж у 3 рази [11].

У Китаї перші індустріальні парки створили ще в 1980-ті роки. Наразі їх 375, там акумулю-

ється близько 25 % усіх прямих іноземних інвестицій. Так, парки дають Китаю приблизно 15 % товарного експорту і понад 4 млн робочих місць.

У Південній Кореї діють 1200 індустріальні парки. Вони забезпечують 80 % національного експорту, 70 % промислового виробництва і 50 % зайнятості в промисловості.

Розвиток індустріальних парків Китаю тісно пов'язаний із будівництвом і розвитком зон економічного та технологічного розвитку після реформування та відкриття. У 1979 р. Центральний комітет Комуністичної партії Китаю та Державна рада ухвалили рішення про створення "особливих економічних зон" у Шеньчжені, Чжухаї, Шаньтоу та Сямень. Промислова зона Шекоу на півострові Наньтоу спеціальної зони Шеньчжень, площею 2 км² стала першим промисловим парком Китаю, відкритим для зовнішнього світу. У 1984 р. Центральний комітет Комуністичної партії Китаю та Державна рада ухвалили рішення про подальше відкриття 14 прибережних міст-портів, передбачивши, що ці міста можуть окреслювати територію з чіткими географічними кордонами та створювати зони економічного та технологічного розвитку. У 1988 р. держава схвалила створення першої зони розвитку високотехнологічної промисловості — Пекінської експериментальної зони розвитку індустрії нових технологій. Того ж року в Шанхаї було засновано зону розвитку нових технологій Caohejing. У 1992 р. Державна рада послідовно відкрила велику кількість міст уздовж річки Янцзи, внутрішніх прикордонних міст і внутрішніх столиць провінцій, а також почала будувати національні високотехнологічні промислові зони розвитку. Відтоді спостерігається "лихоманка зон розвитку" в Китаї. До серпня 2004 р. нараховувалося 6866 зон забудови різного типу з планованою площею 38 600 км². Однак у зв'язку з поширенням зон розвитку по всій країні виявилася низка проблем, зокрема деякі місцевості та департаментні свавільно схвалювали створення різноманітних зон розвитку з різними назвами, довільно обгороджували значну кількість оброблюваної землі, видавали пільгові поліси за межами їх повноваження. Починаючи з 2003 р., китайський уряд почав вилучати та консолідувати зони розвитку. Після чотирьох років очищення та виправлення понад 4813 будинків у зоні забудови було вилучено та об'єднано, а 25 000 км² землі було відновлено. Також у 2006 р. Державна рада схвалила створення 222 зон розвитку національного рівня та 1346 зони розвитку провінційного рівня [12].

Відтоді низка індустріальних парків один за одним були перетворені в зони розвитку дер-

жавного рівня. Після понад 30-ти років будівництва та розвитку промислові парки Китаю (зони розвитку) зайняли важливе місце в соціальному та економічному розвитку. Вони є піонерами та основою промислового розвитку і відіграють важливу роль у сприянні урбанізації.

Останніми десятиліттями Китай побудував понад 1400 великих індустріальних парків. Це значні інвестиції, на які припадає понад 40 % робочих місць у промисловості країни.

Китай є найкращим місцем для розміщення промислових парків, що пов'язано зі сприятливою політикою країни. Тому не є новиною, що Китай став притулком для підприємців. Оскільки країна велика за площею і з хорошою філософією бізнесу. Таким чином, Китай зараз вважають найкращим місцем для отримання своєї продукції. Імпортери з усього світу відвідують країну, щоб отримати шматочок китайського виробничого пирога.

Згідно з публічною інформацією, наразі в країні функціонує 169 зон високих технологій державного рівня та 232 зони економічного та технологічного розвитку державного рівня. У 2019 р. ВВП національних високотехнологічних зон становив 12,3 % національного ВВП. У 2020 р. ВВП 217 державних зон економічного розвитку по всій країні становив 11,5 % внутрішнього ВВП за той самий період [13].

Серед інших економік Китай ефективно сприяє індустріалізації та створив гарну модель для розвитку індустріальних парків. За останні чотири десятиліття Китай успішно побудував і керував різноманітними промисловими парками в країні та за кордоном, подолавши проблеми, які перешкоджають розвитку парків (фінансування інфраструктури та координація політики та заходів), і накопичив багатий досвід, знання та провідні практики. Окрім того, Китаю вдалося взяти під контроль пандемію та відновити роботу та виробництво, що є наслідком економічної стійкості країни та ефективності її промислової політики.

“Китай пропонує різноманітні успішні індустріальні парки зі світовим визнанням. Його досвід був успішно відтворений і поширений у багатьох країнах і використовувався як еталонна модель для розвитку промислових парків у всьому світі. Тому поглиблений аналіз і об'єктивне підбивання підсумків моделі розвитку індустріальних парків Китаю та поширення його досвіду є цінним для країн, які розглядають індустріальні парки як частину своєї політики індустріалізації, зокрема для країн, що розвиваються, і для країн із середнім рівнем доходу”, — Лі Йонг, генеральний директор UNIDO та GU Xueming, президент Китайської академії

міжнародної торгівлі та економічного співробітництва [14].

Виробництво відіграє вирішальну роль в економічному та соціальному розвитку багатьох країн. Потужний виробничий сектор може не лише слугувати основою для економіки країни, а й забезпечувати країнам необхідну стійкість проти економічних потрясінь і криз, а також може визначати темпи економічного відновлення після економічних зривів.

У Китаї пандемія Covid-19 показала, що зміцнення національних виробничих секторів може слугувати життєздатною стратегією для стимулювання економічного зростання та промислового розвитку. Для тих, хто приймає рішення, вибір того, який політичний інструмент використовувати та як його успішно застосувати, щоб підтримати економічне відновлення своєї країни, став життєво важливим. Таким чином, урахування досвіду, отриманих уроків і провідної практики ранніх індустріальних країн може надати особам, які приймають рішення, вказівки щодо того, як успішно керувати сьогоднішніми зусиллями з відновлення економіки.

У цьому контексті ЮНІДО проаналізувала досвід формування та впровадження промислової політики в країнах на різних етапах індустріалізації та узагальнила десять інструментів політики, які можуть ефективно сприяти промислому розвитку. Практика довела, що створення індустріальних парків є ефективним способом стимулювання внутрішнього промислового виробництва та сприяння торгівлі. Він об'єднує та підтримує інші політичні інструменти, включаючи інвестиційну політику та політику сприяння експорту, щоб прискорити модернізацію промислового потенціалу країни. Нещодавно опубліковане Міжнародне керівництво для індустріальних парків ЮНІДО також вказує на це “мета розвитку індустріальних парків має бути невід'ємною частиною загальної промислової політики країни”. Водночас індустріальні парки можуть слугувати каталізатором промислового розвитку та місцевими двигунами економічного зростання, що може внести значний внесок у відновлення глобальної економіки [14].

ВИСНОВКИ

Підбиваючи підсумки вищевикладеного варто сказати, що можна процитувати народного депутата Дмитра Кисилевського:

“Чому індустріальні парки потрібно запускати прямо зараз, не чекаючи перемоги у війні? По-перше, індустріальні парки створюють сприятливі умови для релокації промислових підприємств. По-друге, на відміну від ініціатив щодо відкриття імпорту, нові податкові стимули

спрямовані на внутрішнє виробництво і робочі місця, які дуже потрібні українцям саме зараз. По-третє, для деокупованих і постраждалих територій індустріальні парки стануть зручним інструментом організації промислової забудови і відновлення роботи підприємств. Таким чином, індустріальні парки спростять релокацію промислових підприємств під час війни і прискорять відновлення економіки після перемоги” [15].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про індустріальні парки [Електронний ресурс]: Закон України від 21 черв. 2012 р. № 5018-VI. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5018-17>.
2. Молдаван О. О. Доцільність запровадження індустріальних парків в Україні [Електронний ресурс] / О. О. Молдаван. — Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/36177>.
3. Чириченко Ю. В. Проблеми створення та функціонування індустріальних парків: аналіз та імплементація світового досвіду / Ю. В. Чириченко, О. К. Котко // Вісник АМСУ. — 2014. — № 1 (51). — С. 74–82. (Серія: “Економіка”).
4. Бенювська Л. Я. Індустріальні парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти / Л. Я. Бенювська // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. — 2014. — Вип. 3 (107). — С. 509–517.
5. Поєдинок В. В. Правовий режим індустріальних парків в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Поєдинок. — Режим доступу: http://www.snjurid.crimea.ua/archiv/2013/26_2-2law/Poedynok_V.V.pdf.
6. Федюк В. Індустріальні парки як інструмент залучення інвестицій в місцевий і регіональний розвиток / В. Федюк // Стратегія розвитку. — 2017. — № 1.
7. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02 берез. 2015 р. № 222-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.
8. Повідомлення про включення індустріального парку до реєстру індустріальних (промислових) парків [Електронний ресурс] / Міністерство економіки України. — Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c7f6ba2c-96d1-4c20-9804-0fdee098825b&title=PovidomlenniaProVkluchenniaIndustrialnogoParku-volodimir-DoRestruIndustrialnikh-promislovikh-Parkiv>.
9. Марчук В. Індустріальні парки в Україні: 25 “точок росту” за три наступні роки [Електронний ресурс] / В. Марчук // Укрінформ. — Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-kopijku.html>.
10. Industrial estate. Principles and practices: Vienna Australia: UNIDO, 1997.
11. Кисилевський Д. Індустріальні парки: який міжнародний досвід може застосувати Україна [Електронний ресурс] / Д. Кисилевський. — Економічна правда. — Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/07/1/675532/>.
12. 中国生态工业园区发展现状与展望 [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.ecologica.cn/html/2016/22/stxb201507291586.htm>.
13. 2021年中国国家级产业园区品牌声量榜发布 苏州工业园区居榜首 [Electronic resource] // SIP. — 2022. —

Access mode: <https://www.sipac.gov.cn/szgyyq/mtjj/202201/fafe619184df44a7848ed4d4533e26ce.shtml>.

14. Experiences and best practices of industrial park development in the people's republic of China / United Nations Industrial Development Organization. [Electronic resource]. — Access mode: https://www.unido.org/sites/default/files/files/2020-11/EN_Experiences_and_Best_Practices_of_Industrial_Park_Development_in_China.pdf.
15. Знаєть І. Індустріальні парки спростять релокацію промислових підприємств під час війни і прискорять відновлення економіки після перемоги [Електронний ресурс] / І. Знаєть. — Режим доступу: <https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/industrialni-parkisprostjat-relokatsiju-promislovikh-pidprijemstvpid-chas-vijni-i-priskorjat-vidnovlennja-ekonomiki-plisja-peremohi-dmitro-kisilevskij.html>.

REFERENCES

1. Pro industrial'ni parky: Zakon Ukrayiny № 5018-VI vid 21 chervnya 2012 r. [About industrial parks: Law of Ukraine dated June 21, 2012]. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5018-17> [in Ukr.].
2. Moldavan, O. O. Dotsil'nist' zaprovadzhennya industrial'nykh parkiv v Ukrayini [Feasibility of introducing industrial parks in Ukraine]. Retrieved from: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/36177> [in Ukr.].
3. Chyrychenko, Yu. V., & Kotko, O. K. (2014). Problemy stvorennya ta funktsionuvannya industrial'nykh parkiv: analiz ta implementatsiya svitovoho dosvidu [Problems of creation and functioning of industrial parks: analysis and implementation of world experience]. *Visnyk AMSU — Bulletin of the State Academy of Sciences of Ukraine*. 1 (51), 74–82. [in Ukr.].
4. Benovska, L. Ya. (2014). Industrial'ni parky yak instrument rozvytku rehional'noyi ekonomiky: teoretychni aspekty [Industrial parks as a tool for the development of the regional economy: theoretical aspects]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny — Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. 3 (107). 509–517. [in Ukr.].
5. Poedynok, V. V. Pravovyy rezhym industrial'nykh parkiv v Ukrayini [The legal regime of industrial parks in Ukraine]. Retrieved from: http://www.snjurid.crimea.ua/archiv/2013/26_2-2law/Poedynok_V.V.pdf [in Ukr.].
6. Fedyuk, V. (2017). Industrial'ni parky yak instrument zaluchennya investytsiy v mistsevyy i rehional'nyy rozvytok [Industrial parks as a tool for attracting investments in local and regional development]. *Stratehiya rozvytku — Development Strategy*, 1 [in Ukr.].
7. Pro litsenzuvannya vydiv hospodars'koyi diyal'nosti: Zakon Ukrayiny № 222-VIII vid 02 bereznya 2015 r. [On licensing of types of economic activity: Law of Ukraine dated March 02, 2015]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> [in Ukr.].
8. Povidomlennya pro vklyuchennya industrial'noho parku do reyestru industrial'nykh (promyslovykh) parkiv [Notice on the inclusion of an industrial park in the register of industrial (industrial) parks]. Retrieved from: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c7f6ba2c-96d1-4c20-9804-0fdee098825b&title=PovidomlenniaProVkluchenniaIndustrialnogoParku-volodimir-DoRestruIndustrialnikh-promislovikh-Parkiv> [in Ukr.].

9. Marchuk, V. (2021). Industrial'ni parky v Ukraini: 25 "tochok rostu" za try nastupni roky [Industrial parks in Ukraine: 25 "growth points" for the next three years]. *Ukrinform — Ukrinform*. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3325847-industrialni-parki-v-ukraini-zamah-na-grivnu-a-udar-na-kopijku.html> [in Ukr.].
10. Industrial estate. Principles and practices: Vienna Australia, 1997.
11. Kysylevs'kyi, D. (2021). Industrial'ni parky: yakyi mizhnarodnyy dosvid mozhe zastosuvaty Ukraina [Industrial parks: what international experience can be applied by Ukraine]. *Ekonomichna pravda — Economic truth*. Retrieved from: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/07/1/675532/> [in Ukr.].
12. Zhōngguó shēngtài gōngyè yuánqū fāzhǎn xiànzhuàng yǔ zhǎnwàng [Development Status and Prospects of Eco-industrial Parks in China]. Retrieved from: <https://www.ecologica.cn/html/2016/22/stxb201507291586.htm>.
13. Nián zhōngguó guójiā jí chǎnyè yuánqū pǐnpái shēngliàng bǎng fābù sūzhōu gōngyè yuánqū jū bǎngshǒu [The 2021 China National Industrial Park Brand Volume List Released, Suzhou Industrial Park tops the list]. (2021). SIP. Retrieved from: <https://www.sipac.gov.cn/szgyyq/mtjj/202201/fafe619184df44a7848ed4d4533e26ce.shtml>.
14. Experiences and best practices of industrial park development in the people's republic of China. *United Nations Industrial Development Organization*. Retrieved from: https://www.unido.org/sites/default/files/files/2020-11/EN_Experiences_and_Best_Practices_of_Industrial_Park_Development_in_China.pdf.
15. Znas', I. (2022). Industrial'ni parky sprostyat' relokatsiyu promyslovykh pidpryemstv pid chas viyny i pryskoryat' vidnovlennya ekonomiky pislya peremohy [Industrial parks will simplify the relocation of industrial enterprises during the war and accelerate the recovery of the economy after victory]. Retrieved from: <https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/industrialni-parki-sprostjat-relokatsiju-promislovikh-pidpriemstv-pid-chas-vijni-i-priskorjat-vidnovlennja-ekonomiki-pislja-peremohi-dmitro-kisilevskij.html> [in Ukr.].

N. I. HORNOSTAI, Senior Researcher

O. Y. MYKHALCHENKOVA, Senior Researcher

THE GLOBAL DEVELOPMENT EXPERIENCE OF THE INDUSTRIAL PARKS AND THEIR BENEFITS FOR THE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY

Abstract. *The article deals with the current problem of creation and development of industrial parks in Ukraine. Currently, the direction is considered promising for the development of the economy, and the author examines the current portrait of the industrial park according to key characteristics: the industrial park ownership form, the type of project being developed, the location of the park and the total size of the park territory. The article also pays special attention to the history, development, and functioning of China's industrial parks. Industrial parks increasingly develop the industrial potential of a specific territory, contribute to the creation of new jobs, create a comfortable business environment, and also increase tax revenues to the budget. Attracting high-tech production as residents, industrial parks are one of the elements of innovative infrastructure. Industrial parks are a global trend in economic development. For example, Hungary produces a third of its GDP there, Turkey saturates priority regions with them, Poland restores depressed communities. Among the benefits for park participants are exemption from paying VAT on the import of new equipment for personal use, exemption from income tax for ten years, local governments will be able to set preferential rates of real estate tax and land fees. The main goals of creating an industrial park are socio-economic development of a closed city, improving the quality of life of the population, through the creation of new high-tech industries, the main employees of which will be highly qualified released personnel. Industrial parks are a real help to the economy during and after the war.*

Keywords: *industrial park, technoparks, the industrial park development trends, free economic zones, investments, special investment zones.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Горностай Наталія Ігорівна — с. н. с., ДНУ "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації", вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03150; +38 (044) 521-00-34; gornostai@uinter.kiev.ua; ORCID: 0000-0003-0383-7132

Михальченкова Олена Євгенівна — с. н. с., ДНУ "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації", вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03150; +38 (044) 521-09-81; alenasimchuk5566@gmail.com; ORCID: 0000-0001-7784-9668

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Hornostai N. I. — Senior Researcher of Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38 (044) 521-00-34; gornostai@uinter.kiev.ua; ORCID: 0000-0003-0383-7132

Mykhalchenkova O. Y. — Senior Researcher of Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38 (044) 521-09-81; alenasimchuk5566@gmail.com; ORCID: 0000-0001-7784-9668